

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Lastensuojelun ja päivähoidon välinen yhteistyö Espoossa

Kyllönen, Emmi
Sassi, Emilia

2014 Otaniemi

Laurea-ammattikorkeakoulu
Otaniemi

Lastensuojelun ja päivähoidon välinen yhteistyö Espoossa

Emmi Kyllönen, Emilia Sassi
Sosiaalialan ko
Opinnäytetyö
Lokakuu, 2014

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Otaniemi
Sosiaaliala

Tiivistelmä

Emmi Kyllönen, Emilia Sassi

Lastensuojelun ja päivähoiton välinen yhteistyö Espoossa

Vuosi 2014 Sivumäärä 40

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää, millaista yhteistyötä lastensuojelun ja päivähoiton välillä on sekä millaisia haasteita ja kehittämistarpeita yhteistyössä ilmenee espoolaisten työntekijöiden näkökulmasta. Opinnäytetyömme teoreettisia käsitteitä olivat yhteistyö, lastensuojelu, päivähoito ja päivähoito lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Moniammatillisen yhteistyön teoria kuvaa parhaiten opinnäytetyössämme esiintyvää yhteistyön käsitettä.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin sähköpostikyselyä, joka lähetettiin 15 päiväkotiin ja neljään lastensuojelun avohuollon toimipisteeseen Espoon alueella. Vastaajille lähetettiin sähköpostitse linkki e-lomakkeeseen, jonka kautta kyselyyn vastattiin. Kysely toteutettiin alkuvuodesta 2014. Saimme yhteensä 24 vastausta sekä lastensuojelun että päivähoiton työntekijöiltä.

Sähköpostikyselyn vastaukset analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin keinoin. Tulokset osoittivat että yhteistyön määrä ja laatu vaihtelevat yksiköittäin. Yhteistyölle koettiin olevan tarvetta etenkin silloin kun lastensuojelulla ja päivähoitolla on yhteinen asiakasperhe. Yhteistyön haasteina nähtiin kiire ja erilaiset epäselvyydet. Yhteistyön kehittämisen osalta tutkimustulokset osoittavat, että avoimuutta ja tietoa yhteistyökumppanin työnkuvasta tulisi lisätä sekä kynnystä yhteistyölle madaltaa.

Aihetta koskevat aikaisemmat tutkimukset eivät sijoitu Espoon alueelle. Opinnäytetyömme tulokset tuottivat uutta tietoa Espoon alueelta, vaikka kohdejoukko oli koko Espoon päivähoiton ja lastensuojelun työntekijämäärään nähden suppea. Muihin vastaavaa aihetta käsitteleviin tutkimuksiin nähden tulokset olivat samankaltaisia.

Asiasanat: yhteistyö, lastensuojelu, päivähoito

Emmi Kyllönen, Emilia Sassi

Cooperation between Child Services and Day Care in Espoo

Year	2014	Pages	40
------	------	-------	----

The purpose of this study was to examine what kind of cooperation there is between child protection and day care and to define what kind of challenges and needs of development there are from the point of view of employees in Espoo. Theoretical concepts in this study are cooperation, child protection, day care and day care as a part of the child protection's open care support measures. The theory of multiprofessional cooperation best describes the concept of the cooperation in our study.

The study is qualitative. The data for this study was gathered by e-mail survey. The survey was sent to 15 different kindergartens and four units of child protection's open care services in Espoo. The questionnaires were sent to employees by e-mail which included a link to electronic form. Answering was possible through this form. The survey was carried out in the beginning of year 2014. We received altogether 24 answers from the employees in child protection and day care.

The answers of the e-mail survey were analysed by using qualitative content analysis. According to the findings the quantity and quality of cooperation varied in different units. The employees felt that there is a need for child protection especially when day care and child protection have a mutual client family. The employees also felt that the challenges in the cooperation were coordinating the schedules and rush.

The findings showed that there should be lower threshold for cooperation and also increase openness and knowledge of the cooperation partners' duties should be increased.

This subject has not been studied in Espoo before. The findings in our study produced new information in Espoo area. Even though the target group was rather small relative to the amount of all employees of child protection and day care together. The findings were similar to other relative studies.

Keywords: Cooperation, child protection, day care

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Aikaisemmat tutkimukset aiheesta	7
3	Lastensuojelu ja päivähoido yleisesti	9
	3.1 Lastensuojelu	9
	3.2 Päivähoito	10
	3.3 Päivähoito lastensuojelun avoimuuden tukitoimena	11
4	Lastensuojelu ja päivähoido Espoossa	12
	4.1 Lastensuojelu Espoossa	12
	4.2 Päivähoito Espoossa	13
5	Moniammatillinen yhteistyö lastensuojelun ja päivähoidon välillä	14
6	Opinnäytetyön eteneminen	17
	6.1 Tutkimuskysymykset	17
	6.2 Kvalitatiivinen tutkimus	17
	6.3 Aineiston keruu	18
	6.4 Analyysiprosessi	20
7	Opinnäytetyön tulokset	21
	7.1 Vastaaajien taustatiedot	21
	7.2 Yhteistyön esiintyvyys ja yhteistyömuodot vaihtelevat	23
	7.3 Yhteiset asiakasperheet lisäävät tarvetta yhteistyölle	23
	7.4 Kiire ja epäselvyydet hankaloittavat yhteistyötä	24
	7.5 Avoimuudella ja tiedon lisäämisellä kohti toimivampaa yhteistyötä	25
8	Eettisyys ja luotettavuus	26
9	Pohdinta	28
	Lähteet	31
	Liitteet	34

1 Johdanto

Lastensuojelun asiakasmäärä on kasvanut Espoossa viime vuosina. Sekä inhimillisten että taloudellisten seikkojen vuoksi on syytä panostaa peruspalveluihin ja varhaiseen puuttumiseen. On ennustettavissa, että nykyinen taloudellinen tilanne Suomessa lisää lastensuojelun asiakkaiden määrää. Tästä syystä ennaltaehkäisevän työn sekä lastensuojelun ja päivähoidon välisen yhteistyön merkitys korostuu entisestään. Perheiden moninaiset ongelmat korostavat myös moniammatillisen yhteistyön tärkeyttä.

Lastensuojelun ja päivähoidon yhteistyö on ollut ajankohtainen aihe mediassa useiden vuosien ajan. Ennalta ehkäisevän lastensuojelun tarvetta on korostettu, jotta perheiden erilaisia haasteita voitaisiin havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lähes 70 prosenttia espoolaisista alle kouluikäisistä lapsista kuuluu päivähoidon piiriin ja viettää suuren osan ajastaan päivähoitossa. Tämä tekee päivähoitohenkilökunnasta tärkeän varhaisen puuttumisen mahdollistajan sekä merkittävän yhteistyökumppanin lastensuojelulle. Päivähoitoa käytetään myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena, mikä osaltaan lisää päivähoidon ja lastensuojelun yhteistyön tarvetta.

Opinnäytetyössämme tutkimme päivähoidon ja lastensuojelun välistä yhteistyötä Espoossa. Haluamme ottaa selvää, millaista yhteistyötä tahojen välillä esiintyy sekä millaisia haasteita ja kehittämistarpeita yhteistyössä ilmenee. Kyseessä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kohdejoukkonamme ovat Espoon lastensuojelun avohuollon ja päivähoidon työntekijät. Aineistonkeruumenetelmänä käytämme sähköpostikyselyä. Tutkimuskyselyyn vastaukset analysoimme laadullisen sisällönanalyysin keinoin.

Aiheesta on joitakin aikaisempia tutkimuksia, mutta ne sijoittuvat muihin kaupunkeihin. Tästä syystä koemme tarpeelliseksi tutkia päivähoidon ja lastensuojelun välistä yhteistyötä juuri Espoossa. Lisäksi Espoo on meille molemmille asuin- ja opiskelukuntana tuttu. Olemme molemmat työskennelleet päiväkodeissa ja opintojemme kautta myös lastensuojelutyö on meille tuttua. Oman kokemuksemme mukaan päiväkotien työntekijöillä on yllättävän vähän tietoa lastensuojelusta ja se koetaan usein arkana aiheena. Tämän vuoksi kiinnostuimme lastensuojelun ja päivähoidon välisen yhteistyön tutkimisesta.

Opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä ovat lastensuojelu, päivähoito ja moniammatillinen yhteistyö. Nämä käsitteet määrittelimme opinnäytetyön toisessa ja kolmannessa kappaleessa. Seuraavissa kappaleissa kuvaamme opinnäytetyön etenemistä ja kerromme kyselyiden tulokset. Lopuksi pohdimme opinnäytetyöprosessia ja keskeisiä tuloksia. Opinnäytetyömme tuloksissa puhumme yleisesti päivähoitosta ja lastensuojelusta. Näillä käsitteillä tarkoitamme päiväkotien ja lastensuojelun avohuollon toimipisteiden työntekijöitä.

2 Aikaisemmat tutkimukset aiheesta

Aiheesta on tehty aikaisempia tutkimuksia, mutta ne sijoittuvat muihin kaupunkeihin, kuin Espooseen. Järviluoto ja Mäkinen ovat tutkineet päivähoidon ja lastensuojelun välistä yhteistyötä Helsingissä Kallion, Alppiharjun ja Pasilan alueella, vuonna 2009 julkaistussa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössään. Heidän tarkoituksenaan oli selvittää, miten päivähoiton ja lastensuojelun välinen yhteistyö työntekijöiden mielestä toteutuu kyseisellä alueella, kun päivähoidolla ja lastensuojelulla on yhteisiä asiakkaita sekä mitkä ovat kriittisiä pisteitä yhteistyön onnistumisen tai epäonnistumisen kannalta. (Järviluoto & Mäkinen 2009, 23-48.)

Järviluodon ja Mäkisen tutkimuksen mukaan yhteistyön määrä ja sen muodot vaihtelivat Kallio-Alppiharju-Pasila-alueella päiväkotikohtaisesti. Yhteistyön muotoina mainittiin moniammatillisen työryhmän ”Naamat tutuiksi”-tapaamiset, huolikonсультаatiot, konsultaatiopuhelut, verkostokokoukset sekä lastensuojeluilmoitukset. Yhteistyötä edistäviksi asioiksi nousivat yhteiset toimintakäytännöt, molemminpuolinen avoimuus, tuttuus, ammatillisuus, työyhteisön sisäiset, yhteistyötä edistävät toimintamallit sekä jaettu vastuu. Merkittävänä asioina yhteistyön epäonnistumisen kannalta taas mainittiin salassapitovelvollisuus, laki, tietämättömyys, pelko, työntekijöiden vaihtuvuus, ennakkoluulot, kiire sekä yhteisten toimintamallien vieraus. (Järviluoto & Mäkinen 2009, 23-48.)

Isopahkala kartoitti vuonna 2013 julkaistussa opinnäytetyössään lastensuojelun ja päivähoiton työntekijöiden kuvauksia yhteistyöstä, yhteistyön ongelmakohtista, sekä sen kehittämishaasteista ja -tarpeista Nurmijärvellä. Tutkimustulosten mukaan työntekijät kokivat yhteistyön olleen sujuvaa niissä tilanteissa, missä yhteistyötä oli ollut. Onnistunut yhteistyö nähtiin voimavaraistavana sekä asiakkaan osallisuutta lisäävänä tekijänä. Yhteistyön ongelmakohtina nähtiin yhteistyön vähäinen määrä, toimintakulttuurien tuntemattomuus, salassapitosäädökset, lasta koskevien tietojen pyytämiseen liittyvä epäselvyys ja asiakkaiden haasteellisuus. Yhteistyötä edistävinä tekijöinä ja kehittämiskohteina esille nousivat toimintakulttuurin ja -tapojen tunteminen, rohkeus yhteydenottoihin, verkostopalaverit, yhteistyön suunnitelmallisuus, luottamus ja avoimuus sekä kasvotuttuus. (Isopahkala 2013, 33-56.)

Airaksinen ja Filppula tutkivat päivähoiton ja lastensuojelun työntekijöiden kokemuksia yhteistyöstä Länsi-Helsingissä, Kaarelan alueella, syksyllä 2011 julkaistussa opinnäytetyössään. Heidän tutkimuksensa tavoitteena oli tutkia, mitä päivähoiton ja lastensuojelun yhteistyö on työntekijöiden näkökulmasta, minkälaista yhteistyö on ennen lastensuojeliasiakkuutta, sen aikana ja sen jälkeen, sekä mitä haasteita ja kehittämistarpeita yhteistyöhön liittyy. Tutkimustuloksista käy ilmi, että työntekijöillä oli monenlaisia näkemyksiä yhteistyöstä. Vuorovaihtus ja dialoginen kohtaaminen nousivat esille yhteistyön sujuvuuden kannalta. Tutkimustu-

loksista on nähtävissä, ettei päivähoidon ja lastensuojelun työntekijöiden välillä ollut yhdessä selkeästi sovittuja käytäntöjä. Suurena haasteena yhteistyölle nähtiin resurssien puute. Omalla aktiivisuudella nähtiin olevan selvä merkitys yhteistyölle. Tutkimuksen mukaan sekä päivähoiton että lastensuojelun työntekijät toivoisivat enemmän yhteisiä kohtaamisia sekä tiiviimpää yhteistyötä. (Airaksinen & Filppula 2011, 17-35.)

Kerälä kartoitti kandidaatin opinnäytetyössään vuonna 2012 lastensuojelun ja päivähoiton välistä yhteistyötä Kuusamo-Posio-Taivalkoski-alueella. Hänen tarkoituksenaan oli selvittää päivähoiton ja lastensuojelun yhteistyön nykytilaa, haasteita sekä kehittämisalueita työntekijöiden näkökulmasta. Tutkimustulosten mukaan kyseisen alueen työntekijät kokevat, ettei yhteistyötä ole juuri lainkaan tai sitä on liian vähän. Päivähoiton työntekijät kokevat yhteistyön tapahtuvan usein puhelimen välityksellä. Lastensuojelun työntekijät mainitsivat yhteistyömuotona myös eri toimijoiden verkostopalaverin eli Huoli-tiimin. Yhteistyön haasteina koettiin salassapitosäännökset ja niihin liittyvä epätietoisuus, ajan-, resurssien- ja tiedonpuute, päivähoiton työntekijöiden osalta uuden lastensuojelulain vähäinen tuntemus, mielenterveys-työn vähäisyys sekä se, etteivät perheet anna lupaa yhteistyölle. Kehittämisalueina mainittiin moniammatilliset palaverit, lisäkoulutus salassapitosäännöksiin ja lastensuojelulakiin liittyen sekä perheiden sitouttaminen yhteistyöhön. (Kerälä 2012, 5-29.)

Kivimäki tutki päivähoiton ja lastensuojelun yhteistyötä lapsen ja perheen tukena vuonna 2009 julkaistussa pro gradu-tutkielmassaan. Kivimäki selvitti päivähoiton ja lastensuojelun välisen yhteistyön lähtökohtia, esteitä ja kehittämiskohteita. Tutkimusaineistona oli 16 päivähoiton ja sosiaalityön ammatillisten aikakauslehtien artikkelia. Tutkimustulosten mukaan lähtökohtia päivähoiton ja lastensuojelun väliselle yhteistyölle ovat huolen herääminen lapsesta sekä tilanteet, joissa päivähoito on lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Yhteistyön ongelmakohtina esille nousi salassapitovelvollisuuden ja lakien vaikutus työskentelyyn, päivähoiton ja sosiaalitoimen erilaiset työkuultuurit, toisen toimijan työkentän heikko tuntemus, työntekijöiden vaihtuvuus, suuret asiakasmäärät, perheeseen kohdistuva tiedon puute sekä yhteistyön sattumanvaraisuus. Tutkimustulosten valossa yhteistyön kehittämiskohteita ovat toisen ja oman työn parempi tuntemus ja arvostaminen, työnjaon selkiyttäminen, työn suunnitelmallisuuden ja yhteisten keskusteluiden lisääminen, sosiaalityön jalkautuminen päivähoitoon sekä huolten puheeksi ottaminen siellä, missä huolet on havaittu. (Kivimäki 2009, 32-77.)

Lisäksi päivähoiton ja lastensuojelun välistä yhteistyötä ovat tutkineet esimerkiksi Rautamaa ja Rauvola vuonna 2010 Maskun kunnassa, Kaukola Seinäjoella vuonna 2013, Kantonen & Penanen vuonna 2010 Raumalla, Leskinen & Valjakka Mikkelissä vuonna 2012, Saari Kouvossa vuonna 2010 sekä Hiljanen vuonna 2013 Eurassa. Espoon alueelta ei löytynyt vastaavaa tutkimusta, joten mielestämme opinnäytetyömme aihe on perusteltu ja uutta tietoa tuottava.

3 Lastensuojelu ja päivähoido yleisesti

3.1 Lastensuojelu

Nykypäivänä suurin osa suomalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin, mutta Suomessa on kuitenkin nähtävissä myös kasvava alaikäisten joukko, jonka pulmat ovat yhä vaikeampia ja monimuotoisempia. Lastensuojeluasiakkaiden määrä on ollut kasvussa 1990-luvun alusta lähtien. Tarve lastensuojelulle syntyy yleensä useiden eri tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Näitä tekijöitä voivat olla esimerkiksi perheen toimeentulovaikeudet, vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmat, perheväkivalta, vanhempien kyvyttömyys suoriutua kasvatustehtävästään tai lapseen itseensä liittyvät seikat, kuten lapsen rikollinen käyttäytyminen tai päihdekokeilut. (Taskinen 2010, 7-8.)

Lastensuojelulaki määrittelee lastensuojelun lapsi- ja perhekohtaiseksi lastensuojeluksi, jota toteutetaan tekemällä lastensuojelutarpeen selvitys ja asiakassuunnitelma sekä tarjoamalla avohuollon tukitoimia. Lisäksi lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu pitää sisällään lapsen kiireellisen sijoituksen, huostaanoton ja niihin liittyvän sijaishuollon sekä jälkihuollon. (Räty 2010, 3.) Lapsen tullessa lastensuojelun asiakkaaksi, työntekijän tulee pyrkiä parantamaan lapsen tilannetta valitsemalla lievin riittävä toimintatapa. Valittavissa olevista vaihtoehdoista on valittava lapsen ja perheen itsemääräämisoikeuteen vähiten puuttuva toimenpide. Mikäli lapsen ja perheen tarpeisiin voidaan vastata avohuollon tukitoimin, ei lasta ole syytä esimerkiksi ottaa huostaan. (Taskinen 2010, 22-27.)

Lastensuojelulain mukaan lastensuojelun tulee edistää lapsen kehitystä ja hyvinvointia. Lisäksi lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita kasvatuksesta ja hoidosta vastaavia henkilöitä kasvatustehtävässä. Lapsen ja perheen ongelmia on pyrittävä ehkäisemään ja jo havaittuihin ongelmiin tulee puuttua riittävän varhaisessa vaiheessa. Lapsen edun tulee olla ensisijainen lastensuojelun tarvetta arvioidessa sekä lastensuojelua toteutettaessa. (Räty 2010, 7.)

Lastensuojelua toteutettaessa lapselle tulee turvata tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet. Lisäksi lapsella tulee olla mahdollisuus saada hellyyttä sekä ikää ja kehitystasoa vastaavaa huolenpitoa. Lapselle tulee myös turvata toivomuksia vastaava koulutus, turvallinen kasvuympäristö sekä koskemattomuus niin ruumiillisella kuin henkiseläkin tasolla. Lapsella tulee olla mahdollisuus itsenäistymiseen, osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan. Lisäksi lapsen kulttuurillinen, kielellinen ja uskonnollinen tausta tulee huomioida lastensuojelun eri toimenpiteissä ja ratkaisuisa. (Räty 2010, 7.)

Lastensuojelussa tulee käyttää ensisijaisesti avohuollon tukitoimia, ellei lapsen etu edellytä järeämpää puuttumista. Avohuollon tukitoimilla tarkoitetaan sitä, että lapsen ja perheen pulmiin pyritään vaikuttamaan erilaisten tukitoimien avulla, lapsen asuessa kotonaan. (Taskinen 2010, 69.) Avohuollon tukitoimiin on ryhdyttävä viipymättä, mikäli lapsen kasvuolosuhteet tai lapsen oma käyttäytyminen vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä ja kehitystä. Tarkoituksena on lapsen myönteisen kehityksen tukeminen sekä vanhempien, huoltajien ja muiden hoidosta vastaavien henkilöiden kasvatuskkyjen tukeminen. (Räty 2010, 259.)

Avohuollon tukitoimet voivat tulla ajankohtaiseksi hyvin erilaisissa tilanteissa, perheellä voi olla esimerkiksi taloudellisia tai asumiseen liittyviä pulmia, perheessä voi olla sisäistä väkivaltaa, erotilanne tai akuutti kriisi. Avohuollon tukitoimia voivat olla esimerkiksi taloudellinen tuki, tuen tarjoaminen, tukihenkilö tai -perhe, erilaiset hoito- ja terapiapalvelut, perhetyö, koko perheen sijoitus, vertaisryhmätoiminta sekä loma- ja virkistystoiminta. Mahdollisuuksien mukaan avohuollon tukitoimia toteutetaan yhteistyössä perheen ja muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kanssa. Avohuollon tukitoimilla pyritään usein ratkaisemaan lapsen ja perheen pulmatilanteita tai esimerkiksi tukemaan vanhemmuutta. (Räty 2010, 261-265.)

3.2 Päivähoito

Varhaiskasvatus käsitetään kasvatuksellisenä vuorovaikutuksena, jota toteutetaan pienten lasten parissa. Sen tavoitteena on tukea lasten kehitystä, kasvua ja oppimista. Varhaiskasvatus sisältää hoidon, kasvatuksen ja opetuksen osa-alueet. Toiminta on tavoitteellista sekä suunnitelmallista ja ammattitaitoinen henkilöstö nähdään laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttajana. Varhaiskasvatuksen arvopohja on lähtöisin keskeisistä lapsen oikeuksia määrittävistä sopimuksista. Arvoista tärkeimpänä pidetään lapsen ihmisarvoa, joka pitää sisällään lasten tasa-arvoisen kohtelun ja syrjintäkiellon, lapsen edun, lapsen mielipiteen kuulemisen ja lapsen oikeuden elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 12.)

Varhaiskasvatuksessa pyritään edistämään lapsen suhteita vanhempiin, kasvattajiin sekä muihin lapsiin, sillä pysyvät ihmissuhteet ja vertaisryhmään kuuluminen tukevat lapsen hyvinvointia. Lisäksi varhaiskasvatuksessa harjoitellaan toisten huomioon ottamista ja itsenäisyyden vähittäistä lisäämistä. Päivähoidossa lapsen päivän aikana vuorottelevat leikki, pienet työtehtävät, hoitotilanteet ja muu lapselle ominainen toiminta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 13-16.)

Päivähoidon keskeinen tehtävä on tukea perheitä näiden kasvatustehtävässä sekä yhteistyössä edesauttaa lapsen tasapainoista kehitystä. Päivähoidon henkilökunnan tulee tukea lapsen ko-

konaisvaltaista kehitystä sekä edistää lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Päivähoidon yhteistyötahoina mainitaan lapsen perhe, sosiaalitoimi, sivistystoimi, terveydenhuolto sekä poliisi- ja oikeustoimi. (Mahkonen 2012, 36.)

Päivähoidossa tehdään runsaasti yhteistyötä lasten vanhempien kanssa. Vanhemmat kantavat päävastuun lapsensa kasvatuksesta, kun taas päivähoitohenkilökunta on vastuussa päivähoitoaikana tapahtuvasta kasvatuksesta. Päivähoidon voidaan ajatella tukevan perheiden kotikasvatusta. Kotikasvatuksen tukeminen pitää sisällään tavoitteellisia keskusteluja koskien lapsen kasvattamista, perheen kasvatusperiaatteita, arvoja ja kulttuuria. Vanhempien ja päivähoidon yhteistyön keskiössä on aina yhteinen tavoite; lapsen edun edistäminen ja vaaliminen. (Koivunen 2009, 151.)

Vanhempien lisäksi päivähoidon yhteistyökumppaneita ovat erilaiset ammatilliset tahot kuten lastensuojelu, neuvola, koulu, puheterapia ja toimintaterapia. Päivähoidon ja muiden tahojen välisen verkostotyön toimivuus on tärkeää etenkin silloin, kun lapsen kasvuun tai kehitykseen liittyy huolenaiheita. Tavoitteena on, että kaikilla lapsen kanssa työskentelevillä olisi mahdollisimman kokonaisvaltainen näkemys lapsesta ja tämän tilanteesta. Lapsen asioista voi kuitenkin kertoa muille tahoille ainoastaan vanhempien suostumuksella. Onkin muistettava, että luottamuksellinen vuorovaikutussuhde lapsen vanhempiin on päivähoidon ja muiden toimijoiden välisen yhteistyön ytimessä. (Koivunen 2009, 13.)

Varhaiskasvatusta ohjaavat erilaiset asiakirjat. Näitä ovat päivähoitoon liittyvät lait ja asetukset, varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, esiopetussuunnitelman perusteet, kunnan ja yksikön varhaiskasvatussuunnitelmat ja esiopetussuunnitelmat sekä lapsen henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat ja esiopetussuunnitelmat (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 8-9.) Laissa lasten päivähoidosta mainitaan, että päivähoitoon ovat oikeutettuja alle oppivelvollisuusikäiset lapset. Päiväkotihoito, perhepäivähoito, leikkitoiminta ja muu päivähoitotoiminta käsitetään päivähoidon osaluokiksi. Kunnan vastuulla on järjestää ja valvoa päivähoitoa sellaisin toimintamuodoin kuin kyseisessä kunnassa on tarpeen. (Mahkonen 2012, 37.)

3.3 Päivähoito lastensuojelun avohuollon tukitoimena

Lastensuojelussa tulee käyttää ensisijaisesti avohuollon tukitoimia, ellei lapsen etu muuta vaadi. Yhtenä avohuollon tukitoimena voidaan tarjota päivähoitoa. (Heinämäki 2005, 82.) Päivähoidolla lastensuojelun avohuollon tukitoimena on tärkeä merkitys ja huomattavia vaikutusmahdollisuuksia. Säännölliset rutiinit, virikkeellinen kasvuympäristö sekä turvalliset ihmissuhteet tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. (Junttila 2004,15.)

Lastensuojelun työntekijät voivat suositella perheelle päivähoitopaikkaa monista eri syistä. Joillekin lapsille päivähoito toimii lapsen perustarpeiden, kuten riittävän levon ja ravinnon turvaajana, kun taas virikkeettömästä kotiympäristöstä tuleville lapsille on pedagogisesti tavoitteellinen, monipuolinen toiminta erityisen tärkeää. Päivähoito tarjoaa lapselle ikätasoista seuraa, jota lapsi ei välttämättä tavoita kotihoidossa ollessaan. Lisäksi päivähoitoryhmän työntekijät mahdollistavat lapselle kiintymisen luotettaviin ja turvallisiin aikuisiin. (Koivunen 2009, 16.)

Lastensuojelun avohuollon tukitoimena päivähoitossa olevilla lapsilla on tarvetta erityiseen tukeen. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2005, 35-37) mukaan yhtenä tukitoimena on lapsen fyysisen, psyykkisen ja kognitiivisen ympäristön mukauttaminen hänen tarpeitaan vastaavaksi. Päivähoitossa mukauttamista toteutetaan eriyttämällä, harjoittelemalla perustaitoja sekä tukemalla lapsen itsetuntoa. Varhaiskasvatukseen voidaan tarpeen mukaan liittää myös muita tukimuotoja. Näitä ovat esimerkiksi terapia ja kuntoutusohjaus.

4 Lastensuojelu ja päivähoito Espoossa

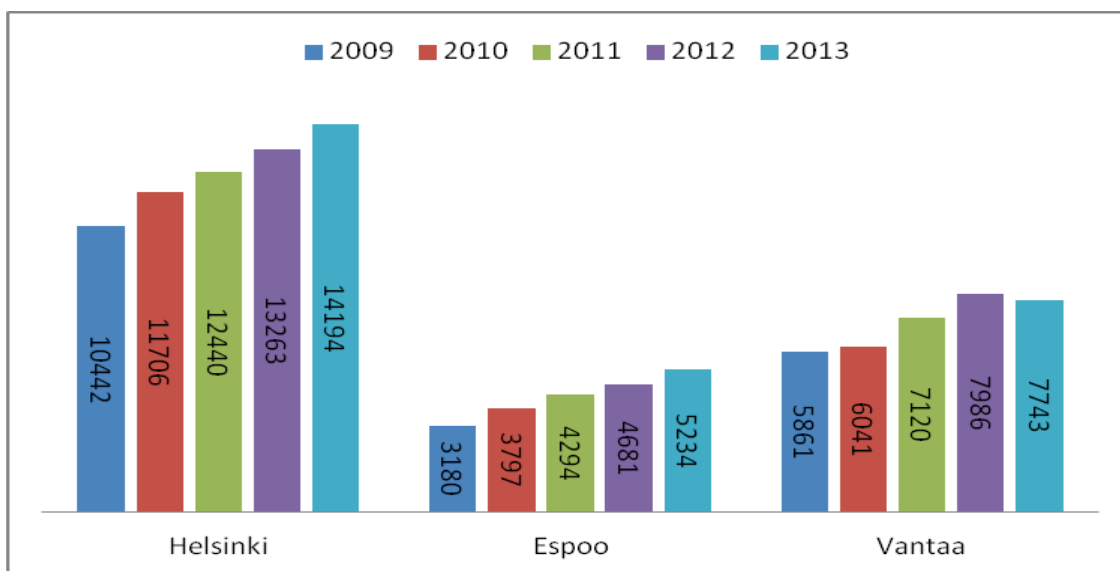
4.1 Lastensuojelu Espoossa

Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapselle oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, monipuoliseen ja tasapainoiseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Asiakkuus voi alkaa lastensuojeluilmoituksesta, joka tehdään oman alueen lastensuojeluun, yhdessä vanhempien tai lapsen kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai ennakkollisena lastensuojeluilmoituksena, joka tehdään tarvittaessa jo ennen lapsen syntymään. Lastensuojelun palveluja ovat esimerkiksi sosiaalityöntekijän neuvonta ja ohjaus, perheen asumisen ja toimeentulon turvaaminen, tukihenkilö- tai tukiperhetoiminta, erilaisten kuntoutumista tukevien palveluiden järjestäminen tai tarvittaessa perhetyö. (Espoon kaupunki. Lastensuojelu 2014.)

Vuonna 2013 Espoossa oli 59 843 alaikäistä henkilöä, joista lastensuojelun asiakkaita oli yhteensä 4501 lasta. Luku sisältää sekä avo- että sijaishuollon asiakkaat. Samana vuonna lastensuojelun avohuollossa työskenteli kahdeksan johtavaa sosiaalityöntekijää, 54 sosiaalityöntekijää, 39 sosiaalihoitajaa ja neljä toimistosihteerä. Kunkin sosiaalityöntekijän vastuulla on samanaikaisesti keskimäärin 43-44 asiakasta. (Rämö 2014.)

Kaaviossa 1 kuvataan lastensuojeluilmoitusten lukumääriä Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Kaaviosta voidaan nähdä, että lastensuojeluilmoitusten lukumäärät ovat olleet jatkuvassa nousussa, ainoana poikkeuksena tähän on vuosi 2013 Vantaan osalta. Vuonna 2013 Helsingissä tehtiin 14 194 lastensuojeluilmoitusta alaikäisten henkilömäärän ollessa 100 023. Samana vuonna Espoossa oli alaikäisiä 59 843 ja lastensuojeluilmoituksia tehtiin 5234 kappaletta. Van-

taalla alaikäisiä oli 44 790 ja lastensuojeluilmoituksia tehtiin 7743 vuonna 2013. Alaikäisillä tarkoitetaan alle 18 vuotiaita henkilöitä. Näin ollen Vantaalla on tehty lastensuojeluilmoituksia 17,3% suhteessa alaikäisten määrään. Helsingissä vastaava luku on 14,2% ja Espoossa 8,8%. Voidaan siis todeta, että Espoossa tehtyjen lastensuojeluilmoitusten määrä suhteessa alaikäisiin oli vuonna 2013 lähes puolet vähemmän kuin Helsingissä tai Vantaalla. (Tilastokeskus. Tilastotietokannat. 2013.)

Kaavio 1. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. (Lastensuojelun Kuusikko-työryhmän raportti 2013. 2014, 4.)

Vuonna 2013 Espoossa tehtiin yhteensä 5658 lastensuojeluilmoitusta, pyyntöä lastensuojelutarpeen selvittämiseksi, hakemusta tai muulla tavoin vireille tullutta ilmoitusta. Samana vuonna lastensuojelutarpeen selvityksiä tehtiin yhteensä 1978. Kodin ulkopuolella oli sijoitettuna 716 lasta. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin Espoossa 219 ja uusia huostaanottoja 95. (Rämö 2014.)

4.2 Päivähoito Espoossa

Espoossa tuotetaan päivähoitopalveluja sekä kunnallisena että yksityisenä palveluna. Päivähoitopalvelujen piiriin lasketaan esimerkiksi päiväkodit, perhe- ja ryhmäperhepäivähoito sekä avoimet päiväkodit. Espoossa päivähoito ajatellaan varhaiskasvatuksellisenä kokonaisuutena; lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen ja huoltajilla taas on oikeus saada lapselleen hoitopaikka. (Espoon kaupunki. 2014.)

Espoossa varhaiskasvatuksella edistetään lasten kehitystä, kasvua ja oppimista suunnitelmallisesti sekä tavoitteellisesti. Varhaiskasvatustoiminta pohjautuu kasvatuskumppanuuteen huoltajien kanssa. Päivähoitoa järjestetään perheiden erilaisten tarpeiden mukaan; osa- tai koko-

päivähoitona, vuorohoitona tai tilapäisesti. Päivähoidossa noudatetaan lainsäädännön mukaisia määräyksiä esimerkiksi henkilökunnan määrästä ja koulutuksesta. (Espoon kaupunki. 2014.)

Vuonna 2013 Espoossa oli päivähoitoikäisiä lapsia 22 155, joista 15 235 oli päivähoidossa. Samana vuonna Espoossa oli hoito- ja kasvatushenkilöstöä 1988, joista lastentarhanopettajia oli 698, erityislastentarhanopettajia 76 ja lastenhoitajia 1214 henkeä. Lisäksi päivähoidossa työskentelee varahenkilöitä ja avustustehtävissä sekä oppisopimuskoulutuksessa ja työllistämistuella olevia henkilöitä. (Ahlgren-Leinvuo 2014, 6-7.) Alla olevassa taulukossa 1 havainnollistetaan päivähoidossa olevien lasten lukumäärän kasvua Espoossa vuosina 2000-2013.

Taulukko 1. Päivähoito Espoossa (Omatoiminta ja ostopalvelut yhteensä).

Päivähoito (vuosi)	2000	2013
Lapsia hoidossa yhteensä	13 820	15 235
Kaupungin päiväkodeissa	8 070	10 066
Kaupungin perhepäivähoidossa	1 960	1 051
Lapsia yksityisistä päiväkodeista ostetuilla paikoilla	1 890	2167
Yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia	2 040	1 951
Kunnallisia päiväkoteja	144	182
Asukaspuistoja	14	15

(Espoon kaupunki. Taskutilasto. 2013.)

5 Moniammatillinen yhteistyö lastensuojelun ja päivähoidon välillä

Päiväkodissa ja lastensuojelussa toimitaan moniammatillisessa yhteistyössä niin omien tiimien kuin eri verkostojenkin kanssa. Moniammatillisen yhteistyön voi nähdä toimintatapana, joka on pohjana sekä päivähoidon että lastensuojelun kentillä. Moniammatillisen yhteistyön teoria kuvaa opinnäytetyössämme yhteistyön käsitettä parhaiten.

Nykypäivänä sosiaalialan asiakkaiden pulmat ulottuvat monelle eri osaamisalueelle, eikä yhden alueen hallinta riitä niiden ratkaisemiseen. Osaamisen vaatimukset ja tietomäärä ovat kasvaneet, eikä yhden osa-alueen asiantuntijan ole mahdollista yksinään hallita kokonaisuutta. Ratkaisuna muuttuneeseen tilanteeseen voidaan nähdä moniammatillinen yhteistyö, jossa kootaan yhteen eri asiantuntijoiden tieto ja osaaminen asiakkaan edun turvaamiseksi. (Isoheranen 2012, 10.) Moniammatillisen yhteistyön päätavoitteina nähdäänkin työntekijöiden

osaamisen yhteen saattaminen, tiedon ja vastuun jakaminen sekä palveluiden jatkuvuuden turvaaminen (Payne 2001, 41).

Moniammatillisella yhteistyöllä tarkoitetaan eri tahojen työntekijöiden voimien yhdistämistä ja yhteisten ratkaisujen ja menettelytapojen etsimistä haastaviin tilanteisiin. Oman osaamisen jakaminen, yhteistyöverkostojen luominen sekä uusien toimintatapojen kehittäminen ovat moniammatillisen yhteistyön ydintä. Yhteisten pelisääntöjen paikallinen tai alueellinen sopiminen on tärkeää. (Huhtanen 2004, 85.)

Sosiaalialalla moniammatillinen yhteistyö voidaan nähdä asiakkaan elämäkokonaisuuden huomioivana asiakaslähtöisenä työtapana. Merkittävä osa yhteistyötä on yhteinen tiedonkäsittely, jossa työntekijöiden henkilökohtaiset tiedot ja taidot nivoutuvat yhteen. Jokaisen asiantuntijan henkilökohtainen erityisosaaminen tulee huomioida. Tärkeimpinä tavoitteina ovat yhteisen käsityksen luominen tilanteesta, kaikkien osapuolten äänen kuuleminen ja huomiointi päätöksenteossa sekä pyrkimys dialogisuuteen. (Isoherranen, Rekola & Nurminen 2008, 34.) Moniammatillisen yhteistyön keskiössä on asiakkaan kokonaisvaltainen kohtaaminen, sekä hänen verkostonsa näkökulman huomioon ottaminen kaikissa tilanteissa. Verkostolla tarkoitetaan asiakkaan elämään vaikuttavia tekijöitä, jotka voivat olla esimerkiksi ihmisiä, organisaatioita, tapahtumia tai kohteita. Yhteistyötä tulee toteuttaa yli edellä mainittujen verkostorajojen. (Isoherranen 2005, 16.)

Työntekijät tuovat moniammatilliseen yhteistyöhön oman erityisalansa tietoa ja osaamista. Asiakkaan tilannetta tulisi kuitenkin tarkastella kokonaisuutena, mikä ei ole aina yksinkertaista. Kukin asiantuntija arvioi tilannetta ensisijaisesti oman osaamisensa kautta. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on saada muodostettua yksittäisistä näkemyksistä yhteinen, kokonaisvaltainen käsitys asiakkaan tilanteesta. (Isoherranen ym. 2008, 16.) Asiantuntijoiden erilaiset koulutus- ja työtaustat sekä toisistaan poikkeavat ihmiskäsitykset ja painotukset ovat osa moniammatillisen yhteistyön rikkautta. Parhaimmillaan onnistunut moniammatillinen yhteistyö paitsi parantaa asiakkaan saaman palvelun laatua, se myös lisää työntekijän kokemusta itsestään tarpeellisena ja osaavana ammattilaisena. Ansiokkaasti sujuneen yhteistyön kautta työntekijän on mahdollista käsittää oma erityisosaamisensa tärkeänä osana suurempaa kokonaisuutta. (Isoherranen 2005, 153).

Huhtanen viittaa Hakkaraiseen, Heleniukseen & Jääskeläiseen (1999, 30-31) todetessaan, että eri osapuolten välinen dialogi eli vuoropuhelu on edellytys toimivalle moniammatilliselle yhteistyölle. Dialogi on väline yhteisen, jaetun ymmärryksen rakentamiseen, jota kukaan työntekijöistä ei voi yksin saavuttaa. Dialogille on ominaista moniäänisyys sekä ilmiön tarkastelu yhdessä tiimin kanssa, pelkän keskustelun sijaan. Toisten mielipiteitä pyritään dialogissa kuuntelemaan ja kunnioittamaan, vaikka itse olisi eri mieltä asiasta. Useiden eri asiantunti-

joiden dialogin kautta syntynyt kokonaisvaltainen käsitys asiakkaan tilanteesta on kattavampi, kuin vain yhden asiantuntijan muodostama näkemys. (Isoherranen, Rekola & Nurminen 2008, 65-66.)

Vuorovaikutustaidot ovat tärkeä tekijä moniammatillisessa yhteistyössä. Työntekijöiden tulee tietoisesti pyrkiä vuorovaikutukseen, joka mahdollistaa eri näkökulmien saattamiseen yhteen. Eri osaamisalueita edustavat asiantuntijat saattavat käyttää oman alansa erityiskäsitteitä, joita muiden voi olla hankala ymmärtää. Lisäksi eri aloilla saatetaan painottaa samoja käsitteitä eri tavoin. Aito halu ja pyrkimys yhteisen kielen löytämiseksi on tärkeää, jotta moniammatillisesta yhteistyöstä hyödyttää asiakasta mahdollisimman paljon. (Isoherranen ym. 2008, 34-36.)

Moniammatillinen yhteistyö ja eri asiantuntijoiden yhteisen kokonaiskuvan muodostaminen asiakkaan tilanteesta on tärkeää myös siksi, jotta asiakas tietäisi, miten hänen kannattaa missäkin tilanteessa toimia. Mikäli useat eri asiantuntijat tarkastelevat asiakkaan tilannetta oman koulutuksensa ja työnsä näkökulmista, voivat heidän käsityksensä olla hyvinkin eriäviä. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa asiakas saa eri työntekijöiltä erilaisia, jopa ristiriidassa toistensa kanssa olevia hoito- ja toimintaohjeita. Tämän välttämiseksi asiakkaan kanssa työskentelevien yhteinen keskustelu ja tietojen systemaattinen vaihtaminen on tärkeää. (Isoherranen 2005, 151.)

Moniammatillisen tiimin yhteistyössä voidaan havaita rajoja ylittävää asiantuntijuutta, joka merkitsee sitä, että kukaan ei väitä omistavansa ainoaa oikeaa tietoa. Rajojen ylittäminen on pakollista, koska tieto on aina suhteellista. Työntekijöiden tulee uskaltaa tuoda oma näkemysensä yhteisesti arvioitavaksi, jotta yhteistyöstä saadaan kaikki hyöty irti. (Huhtanen 2004, 86.) Moniammatillisesta yhteistyöstä puhuttaessa mainitaan usein synergia. Synergialla tarkoitetaan tilannetta jossa ryhmän yhteistyö johtaa parempaan tulokseen kuin yksittäisten jäsenten työpanos yhteensä. Yhteistyö nähdään siis hedelmällisempänä kuin rinnakkain työskentely. (Isoherranen 2005, 15.)

Omien näkemysten selkeä perusteleminen on tärkeää moniammatillisessa yhteistyössä. Henkilökohtaisen mielipiteen esille nostamista helpottavat vankka luottamus omaan asiantuntijuuteen sekä oman sektorin tietoperustan vahva hallinta. Yhteistyösuhteiden sujuvuutta parantaa tietoisuus työntekijän omasta roolista ja tehtävästä. Moniammatillisen työyhteisön sisällä on myös tärkeää tunnustaa toisten työntekijöiden asiantuntijuus ja osata luottaa siihen. (Isoherranen ym. 2008, 16-17.)

Pahimmillaan oman mielipiteen esille nostaminen voi johtaa kilpailuun siitä, kuka asiantuntijoista on oikeassa. Koska jokaisella asiantuntijalla on oman erityisalansa tuoma tieto ja osaa-

minen, on tavallista, että työntekijät painottavat omalle alalleen tyypillisiä seikkoja. Kunkin asiantuntijan henkilökohtainen näkemys asiakkaan tilanteesta tulisi kuitenkin nähdä yhteistyötä tukevana tekijänä, eikä yhteistyön esteenä. Olennaista on koota useista eri tiedoista ja huomioista kattava kokonaiskäsitys, jonka kautta asiakkaan kanssa työskentelevät voivat paremmin ymmärtää asiakasta ja hänen elämäntilannettaan. (Koivunen 2009, 13-15.)

Moniammatillisen yhteistyön pulmakohtina voidaan nähdä salassapitovelvollisuus, ajanpuute, työryhmän suuri koko ja taloudelliset resurssit. Salassapitovelvollisuus voi heikentää perheen kanssa työskentelevien työntekijöiden tietoisuutta lapsen ja perheen tilanteesta. Ajanpuute mahdollistaa keskittymisen ainoastaan välttämättömiin työtehtäviin, jolloin yhteistyöpalaverit voidaan kokea liian aikaa vievinä. Liian suuri työryhmä sen sijaan laskee yhteistyön tehokkuutta sekä vaikeuttaa työnjakoon ja tiedonjakoon liittyviä seikkoja. Lisäksi niukat taloudelliset resurssit voivat aiheuttaa pulmia yhteistyöhön, mikäli lapsen erityisen tuen tarpeeseen suunniteltuja palveluita ei tästä syystä ole mahdollista saada järjestettyä. (Huhtanen 2004, 92-95.)

6 Opinnäytetyön eteneminen

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää lastensuojelun ja päivähoidon välistä yhteistyötä sekä sen haasteita ja kehittämistarpeita. Tavoitteenamme on selvittää, minkälaista yhteistyötä lastensuojelun ja päivähoidon välillä tehdään Espoossa työntekijöiden näkökulmasta, sekä millaisia haasteita ja kehittämistarpeita yhteistyöhön liittyy. Tutkimuksemme kohdejoukkona ovat Espoon lastensuojelun avohuollon toimipisteiden sekä päiväkotien työntekijät.

6.1 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymyksemme ovat;

1. Minkälaista yhteistyötä lastensuojelun ja päivähoidon välillä tehdään Espoossa työntekijöiden näkökulmasta?
2. Minkälaisia haasteita ja kehittämistarpeita lastensuojelun ja päivähoidon välisessä yhteistyössä ilmenee työntekijöiden näkökulmasta?

6.2 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Todellisuus käsitetään moninaiseksi ja kohteen mahdollisimman kokonaisvaltainen tutkiminen nähdään tärkeänä. Tutkijan omat arvot vaikuttavat väistämättä jollakin tapaa ilmiöiden ymmärtämiseen. Kohdejoukon tarkoituksen mukainen valitseminen on olennaista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 161-164.)

Valitsimme kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, sillä se tuottaa haluamamme kaltaista tietoa. Etsimämme tieto on kuvailevaa ja subjektiivista, yksittäisten työntekijöiden omiin kokemuksiin perustuvaa. Emme pyri saamaan aikaan yleistyksiä aiheesta, vaan kiinnostuksemme kohdistuu Espoon lastensuojelun ja päivähoidon väliseen yhteistyöhön ja tämän ilmiön syvälliseen ymmärtämiseen. Kananen (2008, 24-27) toteaaakin, että laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä yleistyksiin, vaan tarkoituksena on kuvata ja ymmärtää ilmiötä syvällisesti. Tutkijan rooliin kuuluu olla osallistuja, ymmärtäjä ja mukana olija. Tutkimuksen muuttujat ovat usein vaikeasti mitattavia ja toisiinsa kietoutuvia. Laadullisen tutkimuksen tuottama tieto on luonteeltaan subjektiivista.

Kvalitatiivinen tutkimus on kiinnostunut ihmisen välisistä ja sosiaalista merkityksistä. Ihmisen henkilökohtaisia kuvauksia todellisuudesta pidetään arvokkaina ja ihmisen merkityksellisiksi kokemien asioiden oletetaan liittyvän näihin kuvauksiin. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena ei ole löytää totuutta tutkittavasta asiasta. Tutkimusaineiston laatu on sen määrää tärkeämpää. (Vilka 2005, 97-98, 126.)

6.3 Aineiston keruu

Tutkimuksen toteutimme sähköpostikyselynä, joka lähetettiin kyselyyn osallistuville henkilöille internetissä sijaitsevana e-lomakkeena. Vastajien oli mahdollista avata e-lomake sähköpostissa olevasta linkistä. Kyselyssä oli kuusi kysymystä, joista kaksi oli taustakysymyksiä ja loput tutkittavaan aiheeseen liittyviä, avoimia kysymyksiä.

Kysely on yksi laadullisen tutkimuksen yleisimmistä tutkimusmenetelmistä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 73). Eskola (1975, 158) määrittää kyselyn menetelmäksi, jossa tietoa antava osapuoli täyttää kyselylomakkeen, joko valvotusti tai kotonaan. Kyselyyn vastataan kirjallisesti, kun haastatteluun taas suullisesti. Haastattelun ja kyselyn ero ilmenee siis tiedonkeruuvaiheessa. Lähetettäessä avoin postikysely, oletetaan että tiedonantajilla on kykyä, halua ja osaamista ilmaista itseään kirjallisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 75.)

Valitsimme sähköpostikyselyn ensisijaiseksi aineistonkeruumenetelmäksi, jonka avulla pyrimme tavoittamaan vastaajat. Kysely lähetettiin kaikkiin neljään Espoon lastensuojelun avohuollon toimipisteeseen, jotka ovat Espoon keskuksen lastensuojelu, Leppävaaran lastensuojelu,

Espoonlahden lastensuojelu sekä Matinkylä-Olarin ja Tapiolan lastensuojelu. Päiväkotien osalta kysely lähetettiin viiteen sattumanvaraisesti valittuun päiväkotiin, jotka sijaitsevat Espoon eri päivähoitoalueilla. Vastausaikaa oli noin kaksi viikkoa.

Ensimmäisellä kyselykerralla vastauksia tuli päivähoidon osalta kaksi ja lastensuojelun osalta neljä vastausta. Vähäisestä vastausmäärästä johtuen päätimme jatkaa vastausaikaa viikolla, minkä johdosta saimme kolme vastausta lisää päivähoidosta ja seitsemän vastausta lastensuojelusta. Vastausajan jatkamisen jälkeen olimme saaneet yhteensä 11 vastausta lastensuojelusta ja viisi vastausta päivähoidosta. Päivähoidon vastausmäärän jäätyä huomattavasti lastensuojelua vähäisemmäksi, päätimme uusia kyselyn päivähoidon osalta lähettämällä kyselyn kymmeneen uuteen päiväkotiin. Myös uudet päiväkodit valittiin sattumanvaraisesti, siten että jokaiselta Espoon päivähoitoalueelta oli kaksi päiväkotia.

Tutkimuksen kohderyhmän ollessa näin suuri oli kätevämpää tavoittaa vastaajat sähköpostin avulla kuin haastatella jokaista erikseen. Opinnäytetyön tiedonkeruun toteuttaminen haastatteluiden avulla ei olisi palvellut vastaajia, eikä opinnäytetyön tekijöitä, kun huomioidaan opinnäytetyön ajalliset ja henkilöstöressurssit. E-lomakkeeseen vastaajan oli mahdollista vastata kyselyyn juuri silloin kun se hänelle parhaiten sopi, eikä vastaaminen edellyttänyt erillisen haastatteluajan järjestämistä. E-lomake oli avoimena ympäri vuorokauden ja kyselyyn osallistuva pystyi vastaamaan siihen halutessaan myös työpaikkansa ulkopuolelta. Kyselylomakkeen etuna vastaajille oli vaivattomuus sekä anonymiteetin säilyminen. Pyrimme pitämään kynnyksen vastaamiselle matalana.

Kyselylomakkeeseen oli valittu avoimet kysymykset, jotta vastaaminen olisi mahdollisimman vapaamuotoista. Lisäksi avointen kysymysten käyttäminen on tyypillistä kvalitatiiviselle tutkimukselle. Tutkimuskysymystemme kannalta oli olennaista, että vastaajat saavat vastata avoimesti, sillä haimme kuvailevaa, henkilökohtaista tietoa. Espoon kaupungin valitsimme siitä syystä, että opiskelemme molemmat Espoossa ja se on asuinkuntana meille molemmille tuttu. Aihetta ei myöskään ole aiemmin tutkittu Espoossa.

Riskinä opinnäytetyössämme oli se, ettei avoimeen sähköpostikyselyyn välttämättä tule riittävästi vastauksia. Pyrimme tekemään kyselylomakkeesta ulkoasultaan houkuttelevan näköisen sekä riittävän lyhyen ja selkeän, jotta mahdollisimman moni lastensuojelun ja päivähoidon työntekijä haluaisi osallistua tutkimukseemme. Lisäksi panostimme e-lomakelinkin mukana lähetettävään saatekirjeeseen ja painotimme siinä opinnäytetyömme tärkeyttä sekä kyselyyn vastaamisen vaivattomuutta. Olimme varautuneet toteuttamaan lisäksi haastatteluja, mikäli sähköpostikysely ei olisi tuottanut riittävästi vastauksia. Saimme kuitenkin riittävästi vastauksia sähköpostikyselyn vastausaikaa pidentämällä ja lähettämällä kyselyn uusiin päiväkoteihin. Tästä syystä emme katsoneet tarpeelliseksi toteuttaa haastatteluja.

6.4 Analyysiprosessi

Sisällönanalyysi on menetelmä, jota voidaan käyttää niin laadullisessa kuin määrällisessä tutkimuksessa. Sisällönanalyysin avulla voidaan tarkastella kirjoitettua, kuultua tai nähtyä aineistoa. Tutkimusaineistosta pyritään etsimään vastaus tutkimuskysymyksiin sisällönanalyysin avulla. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 93.) Analyysin tekeminen on haastava osio laadullisessa tutkimuksessa, koska analyysivaihtoehtoja on useita ja niiden ohjeet ovat monitulkintaisia. (Hirsjärvi ym. 2008, 219.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa haastattelut on tapana litteroida, mutta meiltä tämä vaihe jäi välistä, sillä aineistomme oli jo valmiiksi kirjallisessa muodossa. Analyysiprosessin aloitimme lukemalla sähköpostikyselyn vastaukset useaan kertaan, jotta saimme muodostettua kokonaiskuvan aineistosta. Hirsjärvi ym. (2008, 219) toteavatkin, että tutkija tekee alustavia valintoja jo aineistoon tutustuessaan. Analysoimme kyselyn vastaukset aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi etenee aineiston ehdoilla, jakautuen kolmeen vaiheeseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-110.)

Ensimmäinen vaihe on redusointi eli pelkistäminen. Pelkistämällä tarkoitetaan tutkimuksen kannalta epäolennaisten asioiden pois karsimista. (Vilkkä 2005, 140.) Tässä vaiheessa luimme aineiston läpi useampaan kertaan tutustuaksemme siihen ja hahmottaaksemme, mikä aineistossa on olennaista. Tämän jälkeen keräsimme aineistosta tutkimuskysymyksiin nähden olennaiset alkuperäisilmaukset ja merkitsimme ne erivärisillä tusseilla aineistoon. Kokosimme alkuperäisilmaukset kysymyksittäin kaavioon ja supistimme niistä pelkistetyt ilmaukset.

Tuomi & Sarajärven (2009, 108-110) mukaan toinen vaihe on aineiston klusterointi eli ryhmittely, jossa etsitään aineistosta samankaltaisuuksia ja/tai eroavaisuuksia. Omassa analyysissämme keskityimme samankaltaisuuksien etsimiseen merkitsemällä ne numerokoodein. Kolmas vaihe on abstrahointi, jossa tutkimuksen kannalta olennaiset asiat erotetaan ja luodaan tutkimuksen teoreettiset käsitteet (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-111). Tässä vaiheessa muodostimme aineistosta kokoavat käsitteet, mutta uusien teoreettisten käsitteiden luomisen tasolle emme tässä opinnäytetyössä päässeet. Taulukossa 2 kuvaamme oman analyysiprosessimme etenemistä alkuperäisilmauksista kokoaviin käsitteisiin.

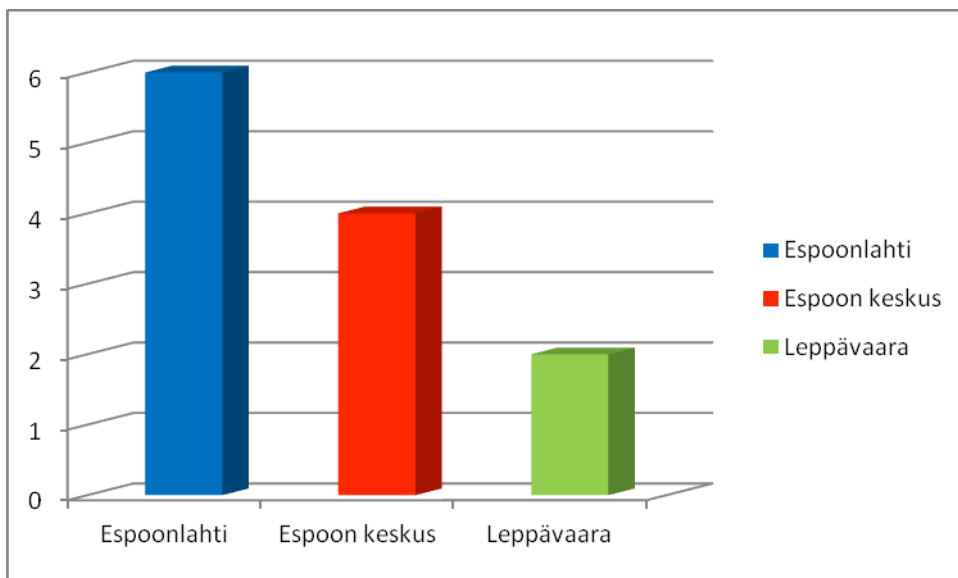
Taulukko 2. Esimerkki analyysin rakenteesta.

ALKUPERÄISILMAUS (3. Millaista yhteistyötä?)	PELKISTETTY ILMAUS	Alaluokka	Yläluokka	Kokoavakäsite
"Yhteisiä tapaamisia harvemmin, puhelin- ja sähköpostiyhteys useammin"	Enemmän yhteistyötä sähköpostitse ja puhelimitse, vähemmän kasvokkain	Puhelimitse	Vaihteleva yhteistyön sisältö	Yhteistyön määrä ja laatu
"Asiakkuudessa olen myös ollut yhteydessä päiväkotiin puhelimitse tarvittaessa."	Yhteydenottoja päiväkotiin puhelimitse			
"Jos lapsi on lastensuojelun asiakas tai asiakastarpeenselvitys on meneillään, yhteistyö on pääasiassa verkostotapaamisia ja konsultaatiopuheluita."	Verkostotapaamisia ja konsultaatiopuheluita			
"Osallistuminen ns. vasu-keskusteluun yhdessä päivähoidon ja lapsen huoltajien kanssa; muita yhteistyöneuvotteluja asiakkaiden ja päivähoidon kanssa; lastensuojelun avohuollon suosituksia päivähoitopaikan saamiseksi; puheluita päivähoidon työntekijöiden kanssa lapsen tilanteesta.."	Lastensuojelun osallistuminen päivähoidon vasu-keskusteluihin, yhteistyöneuvottelut, suositukset päivähoitopaikan saamiseksi, konsultaatiopuhelut			

7 Opinnäytetyön tulokset

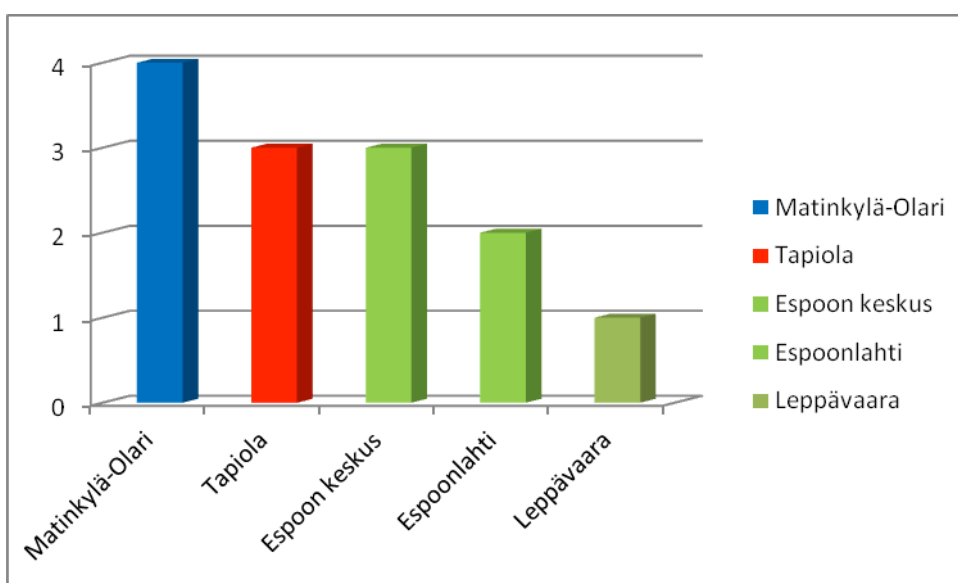
7.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselymme vastasi yhteensä 24 henkilöä. Heistä 11 työskenteli lastensuojelussa. Lastensuojelun työntekijöistä yhdeksän oli naisia ja vastaajista kaksi ei ilmoittanut sukupuoltaan. Vastaajien työkokemus nykyisessä työpaikassaan vaihteli kahdesta kuukaudesta 14 vuoteen. Vastaajista kuusi oli koulutukseltaan sosionomeja, joista yksi oli suorittanut myös ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Lisäksi kyselyyn vastasi kaksi yhteiskuntatieteiden maisteria, yksi valtiotieteiden kandidaatti, yksi yhteiskuntatieteiden kandidaatti ja yksi lastentarhanopettaja. Kysely lähetettiin neljään eri lastensuojelun avohuollon toimipisteeseen. Espoonlahden lastensuojelusta saimme kuusi vastausta, Espoon keskuksen lastensuojelusta neljä vastausta ja Leppävaaran lastensuojelusta yhden vastauksen. Matinkylä-Olarin ja Tapiolan lastensuojelun toimipisteestä emme saaneet yhtään vastausta.

Kaavio 2. Lastensuojelun vastaajien jakautuminen alueittain.

Päivähoidon osalta kyselyymme vastasi 13 henkilöä. Heistä yhdeksän oli naisia ja vastaajista neljä ei ilmoittanut sukupuoltaan. Työkokemusta vastaajilla oli nykyisestä työpaikastaan yhdestä 30 vuoteen. Vastaajista kuusi oli koulutukseltaan lastentarhanopettajia ja kolme oli sosionomeja, joista yksi oli suorittanut ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Lisäksi kyselyyn vastanneista kaksi oli koulutukseltaan perhepäivähoitajia, yksi sosiaalikasvattaja ja yksi lähihoitaja. Espoossa on viisi päivähoitoaluetta ja kysely lähetettiin kolmeen kunnalliseen päiväkotiin jokaisella päivähoitoalueella. Yhteensä kysely lähetettiin siis 15 eri päiväkotiin. Vastauksia saimme Matinkylä-Olarin alueelta neljä, Tapiolan alueelta kolme, Espoon keskuksen alueelta kolme, Espoonlahden alueelta kaksi ja Leppävaaran alueelta yhden vastauksen.

Kaavio 3. Päivähoidon vastaajien jakautuminen alueittain.

7.2 Yhteistyön esiintyvyys ja yhteistyömuodot vaihtelevat

Opinnäytetyön tulosten mukaan lastensuojelun ja päivähoidon työntekijät kokivat yhteistyön esiintyvyyden ja yhteistyömuotojen vaihtelevan suuresti. Osa vastaajista kuvasi yhteistyötä olevan säännöllisesti, kun taas osan mielestä yhteistyötä ei ollut lainkaan. Myös Airaksinen ja Filppula päätyivät samantapaiseen tulokseen vuonna 2011 lastensuojelun ja päivähoidon yhteistyötä käsittelevässä opinnäytetyössään. Heidän mukaansa työntekijöillä oli monenlaisia näkemyksiä lastensuojelun ja päivähoidon välisestä yhteistyöstä. (Airaksinen & Filppula 2011, 17-35.)

Opinnäytetyömme lastensuojelun työntekijöiden vastauksissa korostuivat siis yhteistyön sisältöä kuvaavat seikat. Yhteistyön määrää käsittelevät vastaukset jäivät lastensuojelun työntekijöiden osalta vähäisiksi. Leskisen ja Valjakan (2012, 20) mukaan lastensuojelun ja päivähoidon yhteistyömuotoina voidaan mainita esimerkiksi erilaiset yhteistyöpalaverit sekä konsultaatiot puhelimitse ja sähköpostitse. Omassa opinnäytetyössämme useat lastensuojelun vastaajat totesivat yhteistyön tapahtuvan suurelta osin yhteisissä verkostotapaamisissa ja -palaverissa. Lisäksi vastaajat mainitsivat puhelimitse tehtävän yhteistyön sekä konsultointiavun lastensuojelusta päivähoitoon.

”..kun lastensuojelun työntekijä konsultoi päiväkotia lapsen tilanteesta lastensuojelutarpeen selvityksen yhteydessä tai jos päivähoitopaikka on myönnetty lastensuojelun avohuollon tukitoimena.” (Ls 7)

Päivähoidon osalta vastauksissa sen sijaan nousivat esille yhteistyön määrään ja tiheyteen liittyvät seikat. Kuten Järviluodon ja Mäkisen (2009, 23-48) mukaan, myös oman opinnäytetyömme tulostemme mukaan kokemukset yhteistyön määrästä vaihtelivat suuresti päivähoidon vastaajien kesken. Osa vastaajista koki, että lastensuojelun ja päivähoidon välinen yhteistyö on ollut säännöllistä, mikäli siihen on ollut tarvetta. Osan mielestä yhteistyö taas on ollut vähäistä, vaikka yhteistyölle olisi saattanut olla tarvetta. Vastaajista viisi kertoi, ettei yhteistyötä ei ole ollut lainkaan tai sille ei ole ollut tarvetta.

”Ei ole ollut, tällä hetkellä ryhmässämme ei ole lastensuojelun kanssa tehtävään yhteistyöhön akuuttia tarvetta perheiden osalta.” (Ph 5)

7.3 Yhteiset asiakasperheet lisäävät tarvetta yhteistyölle

Yhteistä lastensuojelun ja päivähoidon työntekijöiden vastauksille oli, että yhteistyö koettiin tarpeelliseksi, kun huoli lapsesta herää sekä tilanteissa, joissa lastensuojelulla ja päivähoitola on yhteinen asiakasperhe. Myös Kerälä (2012, 11) toteaa, että lastensuojelun ja päivähoi-

don välisen yhteistyön tarve korostuu etenkin silloin, kun päivähoidossa oleva lapsi on myös lastensuojelun asiakkaana. Lastensuojelun vastaajat kokivat, että päivähoidon näkemys perheen tilanteesta on arvokas, sillä päivähoidon työntekijät viettävät lasten kanssa enemmän aikaa kuin lastensuojelun työntekijät.

”Yhteinen asiakaslapsi/-perhe; yhteiskeskustelut silloin hedelmällisiä; päivähoidossa lasta ja vanhempia tavataan kuitenkin säännöllisesti päivittäin kun taas me lastensuojelussa näemme paljon harvemmin; ensiarvoisen tärkeää tietoa tulee päivähoitolta.”
(Ls 8)

Lastensuojelun työntekijöiden näkökulmasta yhteistyölle on ollut tarvetta tilanteissa joissa päivähoito on lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Lisäksi lastensuojelun työntekijät kokivat, että yhteistyötä tarvitaan lastensuojelutarpeen selvitystyössä. Työntekijät kokevat, että päivähoidon näkemys antaa tärkeää tietoa, josta on hyötyä lastensuojelutarpeen selvitystä tehtäessä sekä lastensuojeluasiakkuuden tarvetta arvioitaessa.

”Lastensuojelutarpeen selvityksissä olisi tärkeää saada päiväkodin näkemys perheen tilanteesta.” (Ls 3)

7.4 Kiire ja epäselvyydet hankaloittavat yhteistyötä

Kaukola (2013, 49) mainitsee aikapulan yhtenä lastensuojelun ja päivähoidon välistä yhteistyön hankaloittavana tekijänä. Myös oman opinnäytetyömme tulokset osoittivat, että päivähoidon ja lastensuojelun työntekijät kokivat kiireen ja aikataulujen yhtensovittamisen yhteistyön haasteina. Kiireen koettiin olevan molemminpuolista ja tapaamisaikojen järjestämisen hankalaa. Lastensuojelun ja päivähoidon työntekijöiden lisäksi yhteisten tapaamisaikojen tulee sopia myös asiakasperheille, mikä vastaajien mielestä lisäsi aikataulujen yhtensovittamisen haasteita entisestään.

Molempien tahojen mielestä yhteistyön haasteena olivat myös erilaiset epäselvyydet toimintatavoista, vastuista ja velvollisuuksista. Sekä päivähoidon että lastensuojelun vastaajat olivat sitä mieltä, että haasteena on lastensuojelun työntekijöiden salassapitovelvollisuus. Järvi luodon ja Mäkisen (2009, 40-41) mukaan salassapitovelvollisuuden koetaan hankaloittavan lastensuojelun ja päivähoidon yhteistyötä sekä heikentävän toimijoiden välistä vuorovaikutusta. Opinnäytetyömme tuloksista käy ilmi, että erityisesti päivähoidon henkilöstön oli hankala ymmärtää, miksi he eivät saa lastensuojelulta tietoa perheen tilanteesta. Lisäksi lastensuojelun työntekijät kokivat, että päivähoidon työntekijöille on epäselvää tuleeko yhteistyölle olla lupa vanhemmilta.

”Joskus päiväkodin henkilökunta on huolissaan siitä, että voivatko he puhua meidän kanssa ilman omaa lupaa vanhemmilta.” (Ls 2)

Molemmat tahot kokivat, että tiedonkulun haasteet vaikeuttavat yhteistyötä. Vastauksista kävi ilmi, että tieto ei kulje lastensuojelusta päiväkotiin ja työntekijöiden vaihtuvuus lisää tiedonkulun katkoksia myös organisaation sisällä. Myös Leskinen & Valjakka (2012, 21) nostavat esille työntekijöiden tiheän vaihtuvuuden yhteistyötä vaikeuttavana tekijänä. Heidän mukaansa työntekijän vaihtuessa ongelmaksi muodostuvat perheen kanssa työskentelyyn tulevat ajalliset katkokset. Lisäksi tieto ei välttämättä kulje tehtävästään poistuneelta työntekijältä seuraavalle työntekijälle. (Leskinen & Valjakka 2012, 21.) Opinnäytetyömme tulosten mukaan päivähoiton työntekijät kokivat, etteivät he ole saaneet lastensuojelulta selkeitä toimintaohjeita eri tilanteisiin. Päivähoito näki haasteena myös sen, milloin on oikea aika ottaa yhteyttä lastensuojeluun.

”Edelleen tuntuu että päivähoito tekee ilmoituksen ilmoitusvelvollisuutensa mukaisesti, mutta ei saa tietoa miten asiassa edetään.” (Ph 2)

Suuri osa päivähoiton työntekijöistä totesi, että yhteistyön haasteeksi saattaa muodostua luottamuksen säilyttäminen lasten vanhempien kanssa sekä vanhempien yhteistyöhaluttomuus. Yhteistyöhaluttomuudella vastaajat tarkoittivat yhteisten palaverien laiminlyöntiä ja perheen pulmien kieltämistä. Yksi vastaajista nosti esille, että lastensuojelun asiakkuus koetaan leimaavana ja siksi avunhakeminen on perheille vaikeaa.

”Perheet vieroksuvat avun hakemista. Vanha ajatus, että jos lastensuojelu on mukana arjessa, olet epäonnistunut ja lapset viedään sinulta pois herkemmin.” (Ph 7)

7.5 Avoimuudella ja tiedon lisäämisellä kohti toimivampaa yhteistyötä

Opinnäytetyömme tuloksista ilmeni, että molemmat tahot painottivat avoimuuden tärkeyttä lastensuojelun ja päivähoiton yhteistyön kehittämisen avaintekijänä. Järviluodon & Mäkisen mukaan avoimuus nähdään lastensuojelun ja päivähoiton yhteistyötä edistävänä seikkana. Avoimuus edesauttaa molempien toimijoiden pysymistä ajan tasalla perheen tilanteesta. (Järviluoto & Mäkinen 2009, 34.) Avoimuuden lisäämisellä tarkoitettiin sekä lastensuojelun ja päivähoiton että asiakkaiden välistä avoimuutta ja tietoisuutta asioista. Avoimuuden koettiin olevan perusedellytys, joka tulee saavuttaa, jotta toimiva yhteistyö toisen tahon sekä asiakkaiden kanssa on mahdollista.

”Asiakkaan tulee olla luonnollisestikin tietoinen tehtävästä yhteistyöstä ja kontakteista.” (Ls 8)

Sekä päivähoidon että lastensuojelun vastaajat kokivat, ettei heillä ole riittävän kattavaa kuvaa toisen osapuolen työnkuvasta ja käytännöistä. Lisäksi vastaajat kokivat, etteivät yhteistyökumppanit useinkaan ole riittävän perehtyneitä heidän työhönsä ja siihen liittyviin vastuisiin ja velvollisuuksiin. Molemmat tahot kokivat, että tietoutta molempien toimijoiden työstä tulee lisätä esimerkiksi esitteiden, perehdytyksen ja koulutuksen avulla. Erityisesti lastensuojelun osalta nousi esille, että päivähoidon työntekijät tarvitsisivat lisätietoa lastensuojelun avohuollon tukitoimista ja tietojen luovuttamiseen liittyvistä seikoista.

”Hyvällä perehdytyksellä ja kaupungin sisäisellä koulutuksella yhteistyötahojen tietämystä lastensuojelun avohuollon tukitoimista ja tietojen antamiseen liittyvistä asioista voidaan lisätä.” (Ls 6)

Päivähoidon työntekijät kokivat erilaiset yhteistyöpalaverit lastensuojelun kanssa merkittäviksi. Eräs päivähoidon vastaaja painotti, että palavereissa ihmiset ja toimintatavat tulevat tutuiksi ja tällöin kynnys yhteistyölle madaltuu. Myös lastensuojelun työntekijät kokivat, että yhteistyön kehittämiseksi kynnystä yhteistyölle tulisi madaltaa. Vastaajien mukaan tämä edellyttää rohkeutta molemminpuolisiin yhteydenottoihin entistä herkemmin. Myös Kantonen ja Pennanen (2010, 48) painottavat, että yhteistyön kynnystä tulee madaltaa sekä kannustaa osapuolia olemaan yhteydessä toisiinsa. Lisäksi osa lastensuojelun vastaajista painotti, että päivähoidon tulisi konsultoida lastensuojelua ja tehdä lastensuojeluilmoitus arkailematta. Myös päivähoidon työntekijät totesivat, että yhteistyön kehittämiseksi lastensuojelulta saatavaa konsultointi- ja muuta apua tulisi lisätä.

”On tärkeää että saa tarvittaessa apua lastensuojelulta. Samoin konsultointi heidän kanssaan ilman lasten nimiä ja jo ennen kuin asiat ovat huonossa jamassa.” (Ph 4)

8 Eettisyys ja luotettavuus

Tuomi ja Sarajärvi (2009, 131) painottavat, että tutkimukseen osallistuvien henkilöiden suojaamiseksi heille on selvitettävä tavoitteet ja menetelmät. Lisäksi tutkimukseen tulee saada osallistua vapaaehtoisesti ja tietää, mitä tutkimus käsittelee. Omassa opinnäytetyössämme pidimme tärkeänä, että sekä lastensuojelun ja päivähoidon työntekijät olivat tietoisia tutkimuksemme tarkoituksesta, tavoitteista sekä menetelmistä. Pyrimme parantamaan vastaajien tietoisuutta tutkimuksestamme lähettämällä heille kattavan saatekirjeen sähköpostikyselyjen mukana. Saatekirje sisälsi tietoa opinnäytetyöstämme ja sen liitteenä oli Espoon kaupungin

meille myöntämä tutkimuslupa. Opinnäytetyöhömmä osallistuminen oli myös vapaaehtoista kaikille vastaajille.

Tuomen & Sarajärven (2009, 131) mukaan kaikkien tutkimuksesta saatujen tietojen on oltava luottamuksellisia ja osallistujien tulee jäädä nimettömiksi. Olemme toteuttaneet koko opinnäytetyöprosessin siten, että vastaajien henkilöllisyys ei ole tunnistettavissa. Kyselyyn vastanneille korostettiin ennen kyselyyn vastaamista, että heidän tietonsa ovat luottamuksellisia, eikä tuloksia esitetä niin, että heidän identiteettinsä paljastuisi. Opinnäytetyöstämme tulee esille, mistä lastensuojelun avohuollon yksiköistä sekä milto päivähoitoaluealueilta olemme saaneet vastauksia kyselyymme. Kyselyyn vastanneet henkilöt eivät kuitenkaan ole tunnistettavissa opinnäytetyöstämme. Toteutimme opinnäytetyömme aineistonkeruun sähköpostikyselyn avulla, emmekä ole tavanneet vastaajia henkilökohtaisesti. Tästä johtuen emme itsekään tiedä vastaajien henkilöllisyyttä, mikä vahvistaa heidän pysymistään anonyymeinä opinnäytetyössämme. Aineiston hävitimme asianmukaisin keinoin.

Tutkimuksessa tulee noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä, kuten käyttää yleisesti hyväksytyjä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 132). Päätimme kerätä aineiston sähköpostikyselyiden avulla, joka on yksi aineistonkeruun perusmenetelmistä. Otimme huomioon, että vastaukset sähköpostikyselyn riskinä saattaa olla vastausten vähäinen määrä ja olimme varautuneet tarvittaessa myös haastattelemaan työntekijöitä kyselyiden lisäksi. Saimme kuitenkin riittävästi vastauksia, joten emme nähneet haastatteluja tarpeellisiksi.

Hirsjärven ym. (2008, 190) mukaan kyselyn haittana voi olla myös se, että vastaajien suhtautuminen kyselyyn ei ole vakavaa tai he eivät vastaa huolellisesti kysymyksiin. Kysymyksemme vastaajille olivat muotoiltu avoimiksi, koska halusimme varmistaa, että työntekijät saivat vastata mahdollisimman laajasti. Mielestämme kyselyyn oli suhtauduttu vakavasti ja vastattu huolellisesti. Saimmekin riittävästi materiaalia analyysia varten. On kuitenkin myönnettävä, että tutkimuksemme kohdejoukko on Espoon päiväkotien ja lastensuojelun työntekijöiden määrään nähden suppea ja siksi tulokset eivät ole yleistettävissä koko Espoon alueelle.

Opinnäytetyömme eettistä luotettavuutta pyrimme kohentamaan myös merkitsemällä lähdeviittaukset ja lähteet mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi. Vilkan (2005, 32) mukaan lähtökohtana voidaankin pitää, että lähdeviitteet ja lähteet tulee merkitä huolellisesti, jolloin tutkimus on hyvän tieteellisen käytännön mukainen. Mäkinen (2006, 128) sen sijaan toteaa, että tutkimuksen tekijän tulee arvioida käyttämiensä lähteiden luotettavuutta, aitoutta ja arvostettavuutta. Olemme pyrkinneet olemaan kriittisiä valitessamme lähteitä opinnäytetyöhömmä ja varmistumaan siitä, että käyttämämme lähteet ovat luotettavia ja puolueettomia.

Vilkkä (2005, 32) painottaa tutkimuksen tasokasta suunnittelemista, toteuttamista ja raportointia hyvän tieteellisen käytännön toteuttamisen osalta. Omassa opinnäytetyössämme olemme pyrkineet toteuttamaan jokaisen työvaiheen huolellisesti. Olemme pitäneet huolta siitä, että sekä tutkimussuunnitelmamme ja lopullinen opinnäytetyöraporttimme on kirjoitettu tieteellisen käytännön mukaisesti; täsmällisesti, rehellisesti ja lähdeviitteet selkeästi merkiten.

9 Pohdinta

Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää millaista yhteistyötä päivähoidon ja lastensuojelun välillä on ja millaisia haasteita ja kehittämistarpeita yhteistyölle on. Tutkimustuloksista oli nähtävissä, että lastensuojelun ja päivähoiton työntekijöiden näkemykset yhteistyön esiintyvyydestä ja yhteistyömuodoista ovat vaihtelevia. Päivähoiton työntekijöiden vastauksissa korostuivat yhteistyön määrään ja tiheyteen liittyvät seikat. Osa vastaajista koki, että yhteistyötä ei ole ollut lainkaan, osan mielestä sitä oli ollut jossain määrin ja joidenkin vastaajien mielestä yhteistyötä oli ollut säännöllisesti. Lastensuojelun työntekijöiden vastauksissa korostuivat yhteistyön sisällölliset tekijät. Näitä olivat verkostotapaamiset, yhteisneuvottelut, puhelimessa tehtävä yhteistyö sekä konsultointiapu. Tulosten pohjalta voidaan todeta, että yhteistyön esiintymisessä on toimipiste- ja työntekijäkohtaisia eroja.

Tutkimustulosten mukaan lastensuojelun ja päivähoiton väliselle yhteistyölle on tarvetta monenlaisissa tilanteissa. Lastensuojelun työntekijät kokivat yhteistyölle olevan tarvetta lastensuojelutarpeen selvityksissä tai kun päivähoito on lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Sekä lastensuojelun että päivähoiton vastaajat olivat sitä mieltä, että yhteistyön tarve korostuu kun heillä on yhteinen asiakasperhe tai kun huoli lapsesta herää. Myös Koivusen (2009, 13-17) mukaan päivähoiton ja lastensuojelun välinen yhteistyö on edellä mainituissa tilanteissa ensiarvoisen tärkeää.

Yhteistyön haasteina vastaajat kokivat aikataulujen yhteensovittamisen, kiireen, erilaiset epäselvyydet, salassapitovelvollisuuden ja tiedonkulun haasteet. Huhtanenkin (2004, 92-95) mainitsee moniammatillisen yhteistyön tyypillisinä pulmakohtina ajanpuutteen, salassapitovelvollisuuden sekä suuresta työryhmästä aiheutuvat haasteet tiedon välityksessä. Lisäksi päivähoiton vastaajien osalta haasteina korostui luottamuksen säilyttäminen, vanhempien haluttomuus yhteistyöhön, työntekijöiden vaihtuvuus, lastensuojeluasiakkuuden leimaavuus ja vaikeus hakea apua. Päivähoiton vastauksien perusteella haasteina voidaan nähdä myös epäselvyys siitä, milloin on oikea aika ottaa yhteyttä lastensuojeluun.

Tulosten perusteella molemmat tahot toivoivat avoimuuden lisäämistä sekä tietoa toisen osapuolen työstä ja käytännöistä. Lastensuojelun työntekijät painottivat yhteistyön kynnyksen madaltamista sekä toivoivat päivähoitolle rohkeutta olla yhteydessä lastensuojeluun ja tehdä lastensuojeluilmoitus tarvittaessa arkailematta. Päivähoidon työntekijät puolestaan toivoivat lisää konsultointi- ja muuta apua sekä yhteistyöpalavereja, joissa olisi mahdollista tutustua lastensuojelun työntekijöihin. Tuttuihin ihmisiin on helpompi ottaa yhteyttä vaikeissakin asioissa ja näin kynnys yhteistyölle madaltuu.

Mikään opinnäytetyömme tulosten osa-alue ei nouse muita merkittävämmäksi, vaan kaikki edellä esitellyt tulokset ovat keskeisiä tutkimuskysymysten kannalta. Opinnäytetyömme tuotti tärkeää tietoa Espoon alueelta. Toisaalta saamamme tulokset ovat kuitenkin hyvin samankaltaisia kuin toisissa kaupungeissa tehtyjen samaa aihetta käsittelevien tutkimusten tulokset. Onkin syytä pohtia, oltaisiinko toisenlaisella tai täydentävällä aineistonkeruumenetelmällä saatu tämän syvällisempää tietoa.

Päädyimme rajaamaan tutkimuksemme Espoon alueelle, sillä aihetta ei ole aikaisemmin tutkittu. Lisäksi Espoo on meille molemmille opiskelu- ja asuinkuntana tuttu. Lastensuojelun osalta rajasimme opinnäytetyöhön osallistuvat henkilöt avohuollon työntekijöihin ja päivähoiton osalta valitsimme kunnalliset päiväkodit tutkimukseemme.

Aineistonkeruumenetelmäksi valitsimme sähköpostikyselyn, joka lähetettiin yhteensä neljään lastensuojelun avohuollon toimipisteeseen ja 15 kunnalliseen päiväkotiin. Sähköpostikysely on poikkeava tapa toteuttaa laadullisen tutkimuksen aineistonkeruu, sillä yleensä laadullisessa tutkimuksessa suositetaan kasvokkain toteutettuja haastatteluja. Kyselytutkimuksen riskinä voi olla saatujen vastausten vähäinen määrä ja tätä riskiä pohdimmekin paljon opinnäytetyötämme ohjanneiden opettajien kanssa.

Päädyimme kuitenkin toteuttamaan sähköpostikyselyn, koska halusimme kokeilla epätyypillisen aineistokeruumenetelmän toimivuutta. Mielestämme e-lomake toimi hyvin, vaikka tämän tyylinen kysely sähköpostitse on yleisempää kvantitatiiviselle tutkimukselle. Toisaalta pohdimme, olisiko haastatteluita käyttämällä saatu yksittäisiltä vastaajilta enemmän tai syvällisempää informaatiota kuin e-lomaketta käyttämällä. Haastattelut olisivat mahdollistaneet myös täydentävien kysymysten esittämisen haastateltaville.

Aiheen ajankohtaisuus ja kehittämisen tärkeys innostivat ihmisiä vastaamaan kyselyymme. Halusimme tutkimukseemme vähintään yhden vastaajan kaikista neljästä Espoon lastensuojelun avohuollon toimipisteestä sekä jokaiselta viideltä päivähoitoalueelta Espoossa. Näin laajan kohdejoukon kasvokkainen kohtaaminen olisi ollut aikaa vievää ja hankala järjestää. Mikäli

vastauksia ei olisi tullut tarpeeksi, olimme varautuneet toteuttamaan haastatteluja tarvittaessa.

Saimme yhteensä 24 vastausta, mikä oli mielestämme sopiva määrä, sillä vastausten sisältö tuotti riittävästi informaatiota. Huomattavasti tätä suuremman vastausmäärän analysointi laadullisin menetelmin olisi ollut haastavaa. Analysoimme aineiston aineistolähtöisellä sisälönanalyysillä. Kysyimme vastaajilta taustatietoja kuten sukupuolta, työkokemusta kyseisessä yksikössä ja koulutusta. Yllättävää oli, etteivät taustamuuttujat vaikuttaneet vastausten sisältöön ja opinnäytetyön tuloksiin. Analysoidessamme kyselyjä huomasimme, että useimpien vastaajien mielestä yhteistyössä on kehittämisen varaa ja sitä tulisi lisätä. Mielestämme sähköpostikyselymme tulokset vastaavat hyvin tutkimuskysymyksiimme ja tutkimuksemme tuotti hyödyllistä tietoa.

Opinnäytetyöhömmme liittyvänä jatkotutkimusaiheena näkisimme lastensuojelun ja päivähoiton välisen yhteistyön kehittämisen toiminnallisin keinoin, esimerkiksi toteuttamalla toimijoiden yhteisiä kehittämispäiviä. Kehittämispäivissä lastensuojelun ja päivähoiton työntekijät saisivat mahdollisuuden tutustua toisiinsa, toistensa työhön sekä vaihtaa ajatuksia kasvokkain. Tulevaisuudessa voitaisiin selvittää, edistäisivätkö yhteiset toiminnalliset tapaamiset lastensuojelun ja päivähoiton välistä yhteistyötä.

Lähteet

Ahlgren-Leinvuo, H. 2014. Kuusikko työryhmä. Kuuden suurimman kaupungin lasten päivähoidon palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2013. Helsinki: Edita Prima Oy.

Airaksinen, L. & Filppula, E. 2011. Päivähoidon ja lastensuojelun työntekijöiden kokemuksia yhteistyöstä. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Eskola, A. 1975. Sosiologian tutkimusmenetelmät 2. Helsinki: WSOY.

Espoon kaupunki. 2013. Päivähoito.

http://www.espoo.fi/fi-FI/Paivahoito_ja_koulutus/Paivahoito/Paivahoidon_ABC. Luettu 13.3.2014.

Espoon kaupunki. 2013. Taskutilasto 2013. [http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Muut_teemat/Taskutilasto\(516_8\)](http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Muut_teemat/Taskutilasto(516_8)) Luettu 16.6.2014.

Espoon kaupunki. 2013. Lastensuojelu. http://www.espoo.fi/fi-FI/Sosiaali_ja_terveyspalvelut/Lapsiperheiden_palvelut/Lastensuojelu. Luettu 26.6.2014.

Eriksson, E. & Arnkil, T. 2005. Huoli puheeksi. Opas varhaisista dialogeista. Oppaita 60. Helsinki: Stakes.

Heinämäki, L. 2005 Varhaista tukea lapselle - työvälineenä kehittämisvalikko. Oppaita 62. Helsinki: Stakes.

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Huhtanen, K. 2004. Varhainen puuttuminen. Erityisen tuen tarpeen kohtaaminen päivähoidossa. Tampere: Oy FINN LECTURA Ab.

Isoherranen, K. 2012. Uhka vai mahdollisuus - moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Helsingin yliopisto. Sosiaalitieteiden laitos. Akateeminen väitöskirja.

Isoherranen, K. 2005. Moniammatillinen yhteistyö. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Isoherranen, K., Rekola, L. & Nurminen, R. 2008. Enemmän yhdessä - moniammatillinen yhteistyö. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Järviluoto, S. & Mäkinen, M. 2009. Päivähoidon ja lastensuojelun yhteistyö. Toimivia käytäntöjä ja kipupisteitä Kallio-Alppiharju-Pasila-alueella. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Kananen, J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kantonen, J. & Pennanen, A. 2010. Yhteistyöllä lapsen parhaaksi. Päivähoidon ja lastensuojelun perhetyön yhteistyö Raumalla. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Kaukola, S. 2013. ”Sitä ei saa olla vaiti, jos kyse on lapsen edusta”. Varhaiskasvattajien näkökulmia lastensuojeluilmoituksista ja yhteistyöstä lastensuojelun kanssa. Jyväskylän Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Kerälä, A. 2012. Lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen yhteistyön kartoitus Kuusamo-Posio-Taivalkoski-alueella. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Kandidaatin opinnäytetyö.

Koivunen, P-L. Hyvä päivähoito. 2009. Työkaluja sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelujen ja kustannusten arviointi vuonna 2013. Lastensuojelun Kuusikkotyöryhmän raportti. 2014.

http://www.kuusikkokunnat.fi/SIRA_Files/downloads/Lastensuojelu_raportti_2013_02102014_netiversio_korjattu.pdf Luettu 5.6.2014.

Leskinen, K. & Valjakka, J. 2012. Päivähoidon ja lastensuojelun yhteistyö Mikkeliissä päivähoidon näkökulmasta. Mikkelin Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Mahkonen, S. 2012. Päivähoito ja laki. Helsinki: Edita.

Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi.

Payne, M. 2000. Teamwork in Multiprofessional Care. Basingstone: Palgrave.

Rämö, A. 2014. Henkilökohtainen tiedonanto. Lastensuojelun asiantuntija. Espoon kaupunki.

Räty, T. 2010. Lastensuojelulaki. Käytäntö ja soveltaminen. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Taskinen, S. 2010. Lastensuojelulain soveltaminen. Helsinki: WSOYpro Oy.

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos. 2013. http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/menetelmat/verkostodialogiset_menetelmat/huolen_vyohykkeisto/vyohykkeet. Luettu 4.6.2014.

Tilastokeskus. Tilastotietokannat. 2013. http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index_fi.html Luettu 2.10.2014.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002 & 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Oppaita 56. Toinen tarkistettu painos. Helsinki: Stakes.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake lastensuojelun työntekijöille	35
Liite 2. Kyselylomake päivähoidon työntekijöille	36
Liite 3. Saatekirje sähköpostikyselyyn osallistuville	37
Liite 4. Uusi saate lastensuojelun työntekijöille	38
Liite 5. Saatekirje sähköpostikyselyyn osallistuville	39
Liite 6. Uusi saate päivähoidon työntekijöille	40

Liite 1. Kyselylomake lastensuojelun työntekijöille

1. Missä Espoon alueen lastensuojelun toimipisteessä työskentelet (Espoon keskuksen lastensuojelu, Espoonlahden lastensuojelu, Leppävaaran lastensuojelu, Matinkylä-Olarin ja Tapiolan lastensuojelu)?
2. Koulutuksesi, sukupuolesi ja kuinka kauan olet työskennellyt kyseisessä paikassa?
3. Millaista yhteistyötä lastensuojelulla ja päivähoidolla on ollut? Jos yhteistyötä ei ole ollut, perustelee miksi?
4. Millaisissa tilanteissa lastensuojelun ja päivähoidon väliselle yhteistyölle on tarvetta?
5. Millaisia haasteita yhteistyössä on?
6. Miten yhteistyötä tulisi mielestäsi kehittää?

Liite 2. Kyselylomake päivähoiton työntekijöille

1. Minkä Espoon alueen päiväkodissa työskentelet (Espoon keskus, Espoonlahti, Leppävaara, Matinkylä-Olari, Tapiola)?
2. Koulutuksesi, sukupuolesi ja kuinka kauan olet työskennellyt kyseisessä paikassa?
3. Millaista yhteistyötä päivähoitolla ja lastensuojelulla on ollut? Jos yhteistyötä ei ole ollut, perustele miksi?
4. Millaisissa tilanteissa päivähoiton ja lastensuojelun väliselle yhteistyölle on tarvetta?
5. Millaisia haasteita yhteistyössä on?
6. Miten yhteistyötä tulisi mielestäsi kehittää?

Liite 3. Saatekirje sähköpostikyselyyn osallistuville

Hyvä lastensuojelun työntekijä,

Olemme kaksi sosionomiopiskelijaa Laurea Ammattikorkeakoulusta, Espoon Otaniemestä. Opinnäytetyömme aiheena on lastensuojelun ja päivähoidon välinen yhteistyö. Tarkoituksenamme on selvittää, millaista yhteistyötä näiden tahojen välillä tehdään Espoossa sekä millaisissa tilanteissa yhteistyölle on tarvetta. Lisäksi tutkimuksemme pyrkii selvittämään yhteistyön haasteita ja kehittämistarpeita. Aihetta ei ole aikaisemmin tutkittu Espoossa ja toivomme, että opinnäytetyömme tuottaa uutta tietoa aiheesta Espoon alueella. Opinnäytetyön tekemiseen olemme saaneet luvan Espoon kaupungilta 17.2.2014.

Opinnäytetyön aineiston keräämme sähköpostikyselyn muodossa. Vastajille lähetetään tässä sähköpostissa linkki e-lomakkeeseen, jossa kysymyksiin vastataan. E-lomakkeeseen vastaaminen on erittäin helppoa; klikkaat vain e-lomakkeen auki oheisesta linkistä ja vastaat muutamaa lyhyeen kysymykseen. Linkki e-lomakkeeseen:

<https://elomake3.laurea.fi/lomakkeet/8734/lomake.html>

Vastauksesi käsitellään luottamuksellisesti, eikä henkilöllisyytesi käy ilmi opinnäytetyöstä. Vastausaikaa on 6.3.2014 asti. Kirjeen alaosa löytyvät sähköpostiosoitteemme. Mikäli Sinulla on kysyttävää e-lomakkeesta tai opinnäytetyöstämme, vastaamme kysymyksiisi mielellämme.

Kyselyyn vastaaminen vie vain vähän aikaa ja toivomme, että osallistut kyselyymme, sillä jokainen vastaus on meille tärkeä! Toivomme, että yksiköiden johtajat jakaisivat tätä sähköpostiviestiä mahdollisimman monille työntekijöilleen. Kiitos jo etukäteen!

Ystävällisin terveisin,

Emilia Sassi
emilia.sassi@laurea.fi

Emmi Kyllönen
emmi.kyllonen@laurea.fi

Liite 4. Uusi saate lastensuojelun työntekijöille

Hyvä lastensuojelun työntekijä,

Lähetimme yksikköönne aikaisemmin kyselylomakkeen liittyen opinnäytetyöhömmе, jonka aiheena on lastensuojelun ja päivähoidon välinen yhteistyö Espoossa. Opinnäytetyömmе aihe on erittäin tärkeä ja toivoisimme saavamme vastauksia monipuolisesti, eri puolilta Espoota sijaitsevista yksiköistä. Teidän yksiköstänne ei ole vielä tullut lainkaan vastauksia, joten olemme pidentäneet kyselyn vastausaikaa viikolla, toivoen että mahdollisimman moni yksiköstänne vastaisi kyselyymme. Vastausaikaa on 14.3. saakka ja vastaaminen on erittäin helppoa ja nopeaa. Olemme erittäin kiitollisia jokaisesta vastauksesta!

Opinnäytetyön aineiston keräämme sähköpostikyselyn muodossa. Vastaajille lähetetään tässä sähköpostissa linkki e-lomakkeeseen, jossa kysymyksiin vastataan. E-lomakkeeseen vastaaminen on erittäin helppoa; klikkaat vain e-lomakkeen auki oheisesta linkistä ja vastaat muutamaa lyhyeen kysymykseen. Linkki e-lomakkeeseen:

<https://elomake3.laurea.fi/lomakkeet/8734/lomake.html>

Tarkempia lisätietoja opinnäytetyöstämme löydät oheisesta liitetiedostosta.

Ystävällisin terveisin,

Emilia Sassi
emilia.sassi@laurea.fi

Emmi Kyllönen
emmi.kyllonen@laurea.fi

Liite 5. Saatekirje sähköpostikyselyyn osallistuville

Hyvä päivähoidon työntekijä,

Olemme kaksi sosionomiopiskelijaa Laurea Ammattikorkeakoulusta, Espoon Otaniemestä. Opinnäytetyömme aiheena on päivähoidon ja lastensuojelun välinen yhteistyö. Tarkoituksenamme on selvittää, millaista yhteistyötä näiden tahojen välillä tehdään Espoossa sekä millaisissa tilanteissa yhteistyölle on tarvetta. Lisäksi tutkimuksemme pyrkii selvittämään yhteistyön haasteita ja kehittämistarpeita. Aihetta ei ole aikaisemmin tutkittu Espoossa ja toivommekin, että opinnäytetyömme tuottaa uutta tietoa aiheesta Espoon alueella. Opinnäytetyön tekemiseen olemme saaneet luvan Espoon kaupungilta 17.2.2014.

Opinnäytetyön aineiston keräämme sähköpostikyselyn muodossa. Vastajille lähetetään tässä sähköpostissa linkki e-lomakkeeseen, jossa kysymyksiin vastataan. E-lomakkeeseen vastaaminen on erittäin helppoa; klikkaat vain e-lomakkeen auki oheisesta linkistä ja vastaat muutamaa lyhyeen kysymykseen. Linkki e-lomakkeeseen:

<https://elomake3.laurea.fi/lomakkeet/8173/lomake.html>

Vastauksesi käsitellään luottamuksellisesti, eikä henkilöllisyytesi käy ilmi opinnäytetyöstä. Vastausaikaa on 6.3. asti. Kirjeen alaosasta löytyvät sähköpostiosoitteemme. Mikäli Sinulla on kysyttävää e-lomakkeesta tai opinnäytetyöstämme, vastaamme kysymyksiisi mielellämme.

Kyselyyn vastaaminen vie vain vähän aikaa ja toivomme, että osallistut kyselyymme, sillä jokainen vastaus on meille tärkeä! Toivomme, että yksiköiden johtajat jakaisivat tätä sähköpostiviestiä mahdollisimman monille työntekijöilleen. Kiitos jo etukäteen!

Ystävällisin terveisin,

Emilia Sassi
emilia.sassi@laurea.fi

Emmi Kyllönen
emmi.kyllonen@laurea.fi

Liite 6. Uusi saate päivähoiton työntekijöille

Hyvä päivähoiton työntekijä,

Lähetimme yksikköönne aikaisemmin kyselylomakkeen liittyen opinnäytetyöhömmе, jonka aiheena on lastensuojelun ja päivähoiton välinen yhteistyö Espoossa. Saimme kyselyymme melko paljon vastauksia lastensuojelun yksiköistä, mutta päivähoiton osalta vastausten määrä jäi valitettavasti vähäiseksi. Tästä syystä olemme pidentäneet vastausaikaa viikolla ja toivomme saavamme mahdollisimman paljon vastauksia päivähoiton yksiköistä 14.3. mennessä. Kyselyyn vastaaminen on helppoa ja nopeaa. Toivomme yksiköiden johtajien jakavan tätä viestiä eteenpäin kaikille työntekijöilleen. Olemme erittäin kiitollisia jokaisesta vastauksesta!

Opinnäytetyön aineiston keräämme sähköpostikyselyn muodossa. Vastaajille lähetetään tässä sähköpostissa linkki e-lomakkeeseen, jossa kysymyksiin vastataan. E-lomakkeeseen vastaaminen on erittäin helppoa; klikkaat vain e-lomakkeen auki oheisesta linkistä ja vastaat muutamaa lyhyeen kysymykseen. Linkki e-lomakkeeseen:

<https://elomake3.laurea.fi/lomakkeet/8173/lomake.html>

Tarkempia lisätietoja opinnäytetyöstämme löydät oheisesta liitetiedostosta. Liitteenä myös Espoon kaupungin myöntämä tutkimuslupa.

Ystävällisin terveisin,

Emilia Sassi
emilia.sassi@laurea.fi

Emmi Kyllönen
emmi.kyllonen@laurea.fi